

	Results
1.	Pleidooi tegen de beveiligingswaan Dagblad de Limburger, 13 maart 2014 donderdag, A; Blz. 8, 1440 woorden

[Return to List](#)

1 of 1 DOCUMENT

DAGBLAD DE LIMBURGER

Dagblad de Limburger

13 maart 2014 donderdag

Pleidooi tegen de beveiligingswaan

SECTION: A; Blz. 8

LENGTH: 1440 woorden

ATOOMTOP DEN HAAG

Hoogleraar Ira **Helsloot** is adviseur van de aanstaande atoomtop.

Hij doet een opvallende oproep: de beveiliging van zulke evenementen kan best een tandje minder.

E Het klinkt als een slagzin voor een securitybedrijf dat nachtopportiers levert maar het slaat op een van 's lands meest vermaarde rampenprofessoren: Ira **Helsloot**. De hoogleraar aan de Radboud Universiteit in Nijmegen (bezet de leerstoel Besturen van Veiligheid) en oud-directeur van het Instituut voor Veiligheid en Crisisbeheersing is een populaire vraagbaak voor politici en bestuurders. Onlangs moest **Helsloot** nog het kabinet helpen een analyse te maken van de veiligheidsrisico's van de gaswinning in Groningen. Zijn conclusie: de onveiligheid van Groningen is een hype, de risico's op aardbevingen zijn acceptabel. Niet bepaald het bekende liedje, bij dit dossier.

Ook bij de aanstaande Nuclear Security Summit (NSS) is **Helsloot** betrokken, als lid van een zogenoemde tegendenk-groep. Dat is een club externe deskundigen die checkt of het beveiligingsplan deugt, of de ruim 35 risicoscenario's een beetje kloppen en of er niets over het hoofd wordt gezien bij de megaoperatie.

Hoewel hij hierover niets kan zeggen is zijn conclusie opvallend: de atoomtop is eerder iets te goed beveiligd dan te weinig.

De NSS is een ongekeerde operatie voor de Nederlandse veiligheidsdiensten: er zijn straks voortdurend F16's in de lucht, meer dan 13.000 agenten op de been, er komt luchtafweergeschut, een landingsbaan gaat weken dicht, de grenscontroles komen tijdelijk terug. Is dat allemaal niet een beetje overdreven? We zien dat elk groot evenement, kijk naar Koningsdag, steeds beter beveiligd wordt.

Dat is een soort automatisme. Er wordt helemaal geen afweging meer gemaakt tussen kosten en baten. We

lassen tegenwoordig putdeksels dicht met Koningsdag, om aanslagen via het riool te voorkomen. En ook bij de atoomtop is de vraag: waarom zo veel zwaardere beveiligingsmaatregelen als de officiële dreigingsanalyse voor Nederland (met daarin verwerkt de kans op aanslagen, red.) niet eens hoger is?

De organisatie kost 24 miljoen, dat is exclusief de kosten voor beveiliging. Tel daarvoor nog eens dertig miljoen. Nou, dat kon nog wel eens veel meer zijn, een veelvoud van dat bedrag. Maar niemand weet precies hoeveel het evenement kost omdat niemand alle kosten in kaart heeft gebracht: van alle manuren tot de maatschappelijke schade van het afsluiten van de A4.

Is het te veel? Behalve de kosten zijn ook de baten niet inzichtelijk gemaakt. Dat is ook niet eenvoudig: het formele doel van de top is het verkleinen van het al heel kleine risico op nucleaire terreur. Je kunt je dus afvragen of dat een kostbare organisatie waard is. Maar er wegen natuurlijk ook andere belangen, zoals pr. Nederland zet zich wel op de kaart met zo'n conferentie. Maar de vraag is dan nog steeds: moet je het dan wel zo zwaar beveiligen?

Alsof zeven artsen een patiënt met een scheef vingerkootje helpen? Nou, in die vergelijking, alsof je een patiënt - wel met risico op overlijden, er kan wel iets heel ergs gebeuren - met zes operatieteams behandelt in plaats van één. Ja, dan wordt het veiliger maar is het de inspanning waard? Op enig moment, dat gebeurt nu niet, moet je een bewuste afweging maken tot hoever je wilt gaan.

Dan maar geen top organiseren? Of op een vaste plek, waar al die beveiliging al geregeld is? Het VN-gebouw in New York bijvoorbeeld? Nee, het moet absoluut mogelijk zijn om zo'n top in Den Haag te houden. Maar er moet wel een zeker risico geaccepteerd worden. Voor de NSS accepteren we nu 'nul' risico.

Echt alles wat je als dreiging kunt bedenken proberen we te pareren. Den Haag is straks een van de veiligste plekken ter wereld.

Is de beveiliging van de NSS dan overdreven? Dat is wat te stellig voor een wetenschapper: ook ik ken nu kosten en baten niet goed.

Mijn bezwaar is nu dat de top loopt zoals 'ie loopt zonder dat we een goede discussie voeren over de grenzen van de beveiliging. In het algemeen leeft overigens wel de vraag of dit soort evenementen niet te overdreven wordt beveiligd, ook bij de politie. Rond Koningsdag leeft breed de gedachte 'dit moet eens ophouden'. En toch gaan we het elk jaar een stukje meer en beter doen.

Je zou bij de NSS bijvoorbeeld helemaal niet een hele snelweg hoeven af te sluiten, zoals nu wel gebeurt?

Daar kan je aan denken. Dat je zegt: we accepteren daar een zeker risico, verkeersongevallen bijvoorbeeld. Ook tegen de buitenlandse gasten, waarvan bijvoorbeeld de Amerikanen toch hun eigen beveiligingsplan trekken, kun je zeggen: that's life.

Wie moet die afweging maken? Bestuurders nemen liefst geen enkel risico. Zeker niet als Obama komt. De afweging wordt nu gestuurd door beveiligingsexperts.

Dat is eenzijdig. Zij kijken hoe het beter kan. En het antwoord is dan simpel: het kan altijd beter. De vraag is hoe ver wil je als samenleving gaan? Om het koningshuis als voorbeeld te nemen: als je een benaderbaar koningshuis wilt dan hoort daar een risico bij. Als je vindt dat de koning gewoon door de menigte moet kunnen lopen, accepteer je een risico. Elke idioot kan je dan iets aandoen. Maar hou dan op met ingewikkelde scenario's met onwaarschijnlijke afloop, die heel veel tijd en moeite kosten om te beveiligen.

Stop dan met het dichtlassen van die putdeksels.

En dan nuchter vaststellen dat op elk feestje wel eens een glas kapot kan vallen. In dit geval: dat iedere idioot een waxinelichthouder of een schoen naar Obama kan gooien? Precies. Dan kun je al heel simpel beginnen met de stelregel: laten we nu niet meer uitgeven dan we hebben gedaan aan de Afghanistan-conferentie in 2009. Toen konden we het ook veilig en goed, neem dat dan als bovengrens.

Of als het om Koningsdag gaat: ga met je beveiliging terug naar het niveau van voor 'Apeldoorn'. Heel plat: geef geen euro meer uit dan toen.

Om hier een open debat over te voeren moet je wel weten welke (soort) maatregelen er genomen worden en wat ze kosten.

Daar wordt nu altijd geheimzinnig over gedaan, 'in het kader van de veiligheid'. We durven niet publiekelijk te debatteren over de grenzen van beveiliging. Dus laten we nu eens inzichtelijk maken wat het kost.

Dan kunnen we met zijn allen zeggen 'dit hebben we ervoor over en dit niet'. Er zijn grenzen aan beveiliging. En dat er niets kan worden gezegd over de inzet is overdreven.

Natuurlijk kun je niet teveel in details treden maar er is absoluut ruimte voor meer openheid. Er is sowieso nogal wat geheimzinnigheid en symboliek bij beveiliging. Voorbeeld: als het dreigingsniveau in Nederland een stapje omhoog gaat is een van de maatregelen een omroep op NS-stations. Dat je de bagage in de gaten moet houden. Alsof dat iets uitmaakt.

Ik zie echt niet het nut van die mededeling als je aanslagen wil voorkomen. Dat is dan gebaseerd op de metro-aanslagen in Londen en Madrid, maar we weten van die gevallen dat de tassen met bommen er maar een paar minuutjes liggen als ze afgaan. Zo'n omroepbericht is niets meer dan symboliek.

Beveiligingsexperts kijken hoe het beter kan. En het antwoord is dan simpel: het kan altijd beter.

Op maandag 24 en dinsdag 25 maart komen 58 wereldleiders, 5.000 delegatieleden en 3.000 journalisten naar Nederland voor de Nuclear Security Summit (NSS).

Het is de grootste top ooit in Nederland. De top (een initiatief van de Amerikaanse president Obama) is bedoeld om nucleair terrorisme te voorkomen. Radio-actief materiaal van bedrijven moet goed beveiligd worden, zodat het spul niet gestolen kan worden. De veiligheidsmaatregelen rond de top zijn ongekend. In Den Haag zijn al een week verschillende straten afgesloten.

Tijdens de top wordt veel verkeersoverlast verwacht.

KOSTEN

De top kost Nederland minimaal 24 miljoen euro. Dat is exclusief de inzet van defensie, politie- en veiligheidsdiensten en andere veiligheidsmaatregelen.

Hoeveel de politieinzet kost, wil de Nationale Politie niet zeggen.

De 24 miljoen is nodig voor inrichting en aankleding van de locatie (het World Forum), de catering, techniek/ICT en het vervoer van delegaties in de stad en omgeving.

Omdat het de eerste keer is dat Nederland zo'n top organiseert, is voor de begroting gekeken naar eerdere NSS-edities in Seoul en Washington en voorgaande G8- en G20-toppen.

De 24 miljoen wordt betaald uit een potje voor internationale samenwerking binnen de Rijksbegroting.

Daarbovenop heeft de gemeente Den Haag flink in de buidel getast. De gemeente kocht het congrescentrum World Forum vorig jaar over toen faillissement dreigde. Kosten: 28 miljoen euro. Een glazen dak van 1 miljoen euro komt boven de binnenplaats van het Gemeentemuseum.

LOAD-DATE: 13 March 2014

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

PUBLICATION-TYPE: Krant

JOURNAL-CODE: MGL-Dagblad-de-Limburger

Copyright 2014 Media Group Limburg / Dagblad De Limburger
All Rights Reserved